

MOTIONSSVAR

Maria Antonsson Anderberg
Maria.AntonssonAnderberg@skane.se

Datum 2021-01-19
Ärendenummer 2020-POL000479

1 (3)

Motion. Tydlighet vid val av vårdcentral

Ordförandens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med motionssvaret.

Sammanfattning

Henrik Fritzson, Anna-Lena Hogerud och Mattias Olsson (S) har i en motion till regionfullmäktige föreslagit att ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ändras så att all digital omlistning måste ske via 1177.se.

I ärendet finns följande dokument:

1. Motionssvar 2021-01-19
2. Motion 2020-10-13

Överväganden

Motionärerna föreslår att ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ändras så att all digital omlistning måste ske via 1177.se. Syftet är att förhindra att personer som söker vård hos digitala vårdgivare, vilka också bedriver fysisk vårdcentral med avtal med Region Skåne, via marknadsföring i tex. app vilseleds att behöva omlista sig för att erhålla digital vård.

Inledningsvis bör framhållas vad som framgår i Patientlagen (2014:821), 9 kap. 1 §, En patient som omfattas av en regions ansvar för hälso- och sjukvård ska inom eller utom denna region få möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppen vård. Patientlagen, som i Sverige har en relativt sen tillkomst, har en positiv innebörd vilken är helt nödvändig att värna om och som på inget sätt ska riskera att äventyras. Grunderna i lagstiftningen är att stärka och tydliggöra patientens ställning, att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet och att makten förskjuts från den medicinska professionen till patienten. Patienten får genom vad som framgår i 9 kap. 1§ själv möjlighet att lista sig på den vårdcentral enskild finner bäst.

Vårdcentraler, såväl offentliga som privata, och som ingått avtal eller överenskommelse i enlighet med valfrihetssystem enligt LOV med Region Skåne, ersätts månatligen genom ett sk. kapiteringssystem. Kapitationsmodellen utgör bas och innebär att vårdcentralen erhåller vårdersättning för varje person som är listad i det elektroniska listningssystemet (LISSY) och är folkbokförda i Skåne. Vårdersättningen viktas härefter i enlighet med ACG (förväntade behov av vårdinsatser grundat på sjukdomsbörda genom medicinska diagnoser, ålder och kön) och CNI (risk för ohälsa och behov av förebyggande insatser) samt ålder och kön och härefter om de listade patienterna är aktiva. Härigenom fås en sk. ”vårdpeng” fram vilken utbetalas till respektive vårdcentral månadsvis.

Antal listade på varje vårdcentral utgår från det val av vårdcentral enskild person gör. Vårdcentralen kan påverka detta genom att marknadsföra sin verksamhet och ”locka till sig” nya listade men det är enskild person som måste göra ett aktivt val för att byta vårdcentral. En omlistning medför att listningsersättning övergår för enskild till annan vårdcentral. ”Automatiskt” listade tillkommer till vårdcentral genom inflyttning och nyfödda i geografin för vårdcentralens område.

Sedan ingången av 2020 och medföljande pandemi har digitala vårdtjänster varit en framgång och har ett absolut mervärde. Däremot finns det tecken på att många patienter vid kontakter med digitala vårdgivare inte uppfattar den fulla innebörden i den marknadsföring som ofta aktivt föregår det digitala besöket - erbjudande om listning. Ett erbjudande och bejakande till omlistning via en digital vårdgivare, vilket juridiskt sker på ett korrekt sätt i flera steg och mot BankIDkontroll, innebär samtidigt att avlistning från tidigare vald vårdcentral sker då enskild endast kan vara listad på en vårdcentral i taget. Det kan också innebära att den kontinuitet, tex. vid kronisk sjukdom eller vid andra kontinuerliga kontakter, med tidigare vald vårdcentral riskerar gå förlorad. Värt att påminna om är dock att vård alltid kan sökas på annan vårdcentral eller hos digital vårdgivare utan att vara listad där.

Det är naturligtvis positivt att enskild person kan välja vårdcentral men detta bör då vara ett aktivt val och inte föranledas av reklam eller uppmaning vilken kan missförstås. Sker omlistning på sådan grund blir detta till nackdel såväl för patient, vilken riskerar tappa kontinuitet och förtroende för vården och därmed gå miste om de behov som finns i form av trygghet, säkerhet och samordning som för vårdcentralen i sig. Vårdcentralen riskerar sitt uppbyggda förtroendekapital i form av personal och vidare ekonomiskt genom de investeringar som skett i lokaler/utrustning, detta då de tappar delar av sin grundersättning, dvs. andelar i kapiteringsbasen. Vinnarna i systemet blir de digitala vårdgivarna vilka fått oförstående patienter att lista sig hos dem och därmed erhåller vinster i form av ökad grundersättning från kapiteringen.

Då utvecklingen under 2020 visat att antalet omlistningar till de vårdcentraler vilka drivs av nätföretag ökar, vilket uppfattas basera sig på missförstånd, sker revidering av text i villkor för vårdcentral, BVC och BMM för 2020. I syfte att omlistning ska ske på ett för alla patienter och för vårdgivare på ett så neutralt och

informativt sätt som möjligt kommer omlistning endast kunna ske via en särskild fysisk valblankett eller digitalt via 1177.se.

Informationen på 1177 kommer parallellt att utvecklas för att för enskild möjliggöra att få en mer fullständig information om vad en omlistning innebär. Vidare övervägs att huvudmannen för allmänheten kan uppmärksamma såväl värdet av kontinuitet vid en vårdcentral som just möjligheten att välja den vårdcentral enskild finner mest lämplig för sina behov.

Mot bakgrund av ovanstående anser hälso- och sjukvårdsnämnden att motionen ska anses vara besvarad.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör